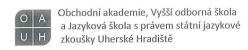
Obchodní akademie, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherské Hradiště

MATURITNÍ PROJEKT

NÁVOD NA VYZKOUŠENÍ CLOUDOVÝCH SLUŽEB

Vnitřní předpis OA, VOŠ a JŠ, čj. 025/ORG/2020

Příloha č. 3

ZADÁNÍ MATURITNÍ PRÁCE INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Jméno žáka:	Vojtěch Nosek	
Téma maturitní práce:	Návod na vyzkoušení cloudových platforem	
Vedoucí práce:	Ing. Bc. Martin Šimůnek	
Oponent práce:	Mgr. Zdenek Hrdina	
	Žák prozkoumá dostupné cloudové platformy pro hostování webových aplikací a shrne základní informace o těchto platformách. Předmětem průzkumu by měli být alespoň tři platformy.	
	Žák vytvoří návod, který bude možné použít v rozsahu 4-6 vyučovacích hodin ve 4. ročníku oboru IT. Návod popíše použití jedné zvolené platformy ve čtyřech scénářích:	
Způsob zpracování:	 vytvoření statického webu vytvoření webu nad frameworkem Codelgniter (rozsahem obdobného souhrnným pracím z předmětu WEB) vytvoření webu založeného na redakčním systém či obdobném řešení (MediaWiki, WordPress,) vytvoření linuxového počítače se vzdáleným přístupem ke konzoli (SSH). 	
	Žák připraví návod pro cvičení, který bude rozsahem, přehledností a náročností odpovídat úrovni žáka 4. ročníku oboru IT na naší škole. Návod bude využívat neplacené služby zvolené platformy — bez nutnosti placení alespoň po dobu nutnou pro vyzkoušení návodu.	
	Návod bude umístěn na web (například formou wiki či repozitáře na školním GitHubu). Návod nesmí být pouze přepisem existujících zdrojů.	
	Žák:	
	 Ověří návod ve výuce a popíše a zapracuje zpětnou vazbu. V práci doporučí vhodné zdroje k dalšímu studiu (například osvědčené tutoriály, videa apod.) 	

Obchodní akademie, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherské Hradiště

	 Žák srovná možnosti ostatních cloudových platforem z úvodního průzkumu z pohledu výše uvedených scénářů. Žák připraví plán práce v systému Asana či Trello. 		
Pokyny k odevzdání:	Žák odevzdá práci v tištěné a elektronické podobě Tištěná podoba práce obsahuje uživatelskou a technickou dokumentaci. Tištěnou podobu (v kroužkové vazbě) žák odevzdá v jedné verzi na studijní oddělení školy, místnost 311. Elektronická podoba práce obsahuje Dokumentaci ve formátu PDF/A Resumé ve formátu PDF/A Výsledný projekt, zdrojové soubory a potřebné knihovny pro spuštění projektu Prezentaci projektu Elektronická podoba práce se nahrává do IS školy dle pokynů vedoucího práce nebo vedení školy. V případě, že se jedná o projekt, na kterém pracovalo více žáků, je povinnou součástí dokumentace podrobné rozdělení činností při práci na projektu.		
Kritéria hodnocení:	Hodnocení se skládá z celkové kvality zpracování práce, dokumentace, z kvality prezentace při obhajobě práce, diskuse a z průběžného hodnocení žáka v rámci kontrolních dnů.		
Obhajoba projektu	Obhajoba projektu se skládá ze dvou části - prezentace projektu (včetně podpůrné elektronické prezentace) a diskuse nad řešením. Celková délka obhajoby je 20 minut, délka prezentace projektu by neměla překročit 10 minut.		

1 4. 10, 2021

Datum

Podpis ředitele školy

Obthedel ukudemle, Vyšší odborná škola a Jazyková škole s právem státní Jazyková žkožky Uhorská Hradiště Nádražní 22, 686 01 Uhorská Hradiště IČO: 60371731, tel.: 572 433 011

Prohlášení:

Souhlasím s tím, že s výsledky mé práce může být naloženo podle uvážení vedoucího
maturitní práce a ředitele školy. V případě publikace budu uveden jako spoluautor.
Prohlašuji, že jsem na celé maturitní práci pracoval samostatně a veškeré použité zdroje
jsem citoval.

V Uherském Hradišti, dne 30.1. 2022	
	podpis absolventa

RESUMÉ

Cílem tohoto projektu bylo vyzkoušení cloudových služeb Amazon Web Services, Microsoft Azure, Google Cloud Platform a praktické vyzkoušení jejich funkce. Na základě tohoto průzkumu bylo úkolem vypracovat čtyři návody, pomocí kterých si žáci vyzkouší možnosti cloudových služeb.

Zaměřili jsme se na využívání základních služeb, které jsou k dispozici bez placení alespoň po dobu potřebnou k vyzkoušení služby. Za základ jsme považovali službu AWS a dále ji porovnávali se službami cloudů Microsoft Azure a Google Cloud Platform.

OBSAH

Ú	VOD.		8
1	SEZ	NÁMENÍ S CLOUDEM	9
	1.1	Definice a příklad využití	9
	1.2	Dělení cloudových služeb	9
	1.2	2.1 Dělení podle cloudových řešení (Deployment Models)	9
	1.2	2.2 Dělení na základě modelů služeb (Service Models)	10
	1.3	Výhody a nevýhody cloudových služeb	11
	1.4	Modely placení	11
	1.5	Nejvýznamnější poskytovatelé cloudu	12
	1.5	5.1 Amazon Web Services	12
	1.5	5.2 Microsoft Azure	12
	1.5	5.3 Google Cloud Platform	12
2	PRA	KTICKÁ ČÁST	13
	2.1	Tutoriál Nastavení Amazon Web Services	13
	2.2	Tutoriál "Virtuální stroj na AWS"	15
	2.3	Tutoriál "Nahrání statického webu"	17
	2.4	Tutoriál "CMS Wordpress"	19
	2.5	Tutoriál "Nahrání dynamického webu a zabezpečení"	21
	2.6	Postup práce a alternativní řešení	23
	2.7	Doporučená videa	24
Z	ÁVĚR	.	25
		M POUŽITÉ LITERATURY	
S	EZNA	M POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK ERROR! BOOKMARK NOT DEFI	NED.
S	EZNA	M OBRÁZKŮ	28
S	EZNA	M TABULEK ERROR! BOOKMARK NOT DEFI	NED.
S	EZNA	M PŘÍLOH	29
3	DOK	KUMENTACE K WEBU "ŠKOLA MAPY"	29
-		AH	
Ú	VOD.		31
4	TEC	HNICKÁ ČÁST	32
	4.1	Popis knihoven a frameworku, databáze	

4.1.1 Databáze mapy	32
4.1.2 Framework CodeIgniter	32
4.1.3 Knihovna Bootstrap	32
4.1.4 IonAuth	32
4.1.5 DataTables	33
4.2 Controller Pages	33
4.2.1 Struktura modelu	33
4.2.2 Funkce index	33
4.2.3 Funkce create	34
4.2.4 Funkce school_add	34
4.2.5 Funkce pocet_prijatych	36
4.2.6 Funkce admitted_add	36
4.2.7 Funkce map	37
4.2.8 Funkce school_edit	37
4.2.9 Funkce school_update	38
4.2.10 Funkce admitted_delete	38
Modely	39
4.2.11 Model Main_model	39
4.2.12 Model Obor	40
4.2.13 Model Pocet_prijatych	40
4.2.14 Model Skola	40
4.3 Routes	41
5 UŽIVATELSKÁ DOKUMENTACE	43
5.1 Instalace na lokální Apache serveru	43
5.2 Popis webu	43
5.2.1 Přidávání škol	44
5.2.2 Stránka přijatí studenti	45
5.2.3 Úprava a mazání údajů o přijatých žácích	
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	
SEZNAM OBRÁZKŮ	49

ÚVOD

Maturitní práci jsem si vybral na základě diskuse s mým vedoucím Ing. Šimůnkem. Zajímalo mě, jak vlastně funguje taková cloudová platforma a jaká je obtížnost nasazení webové stránky. Proto jsme se rozhodli zpracovat návody zaměřené na praktické využití se zaměřením na webové stránky a virtuální stroj.

Cloud je slovo, se kterým se v dnešní době setkáváme již běžně. Mezi cloudové služby patří například webový e-mail, cloudová úložiště, a další internetové služby. Ve zkratce cloud znamená globální propojení počítačových sítí, které jsou dostupné z celého světa po internetu.

Hlavním obsahem této maturitní práce je vytvoření a následné zpracování návodu na vybranou cloudovou službu jménem Amazon Web Services. Výsledkem by měl být návod, jenž bude dostupný na webovém hostingu GitHub obsahující čtyři menší návody na využití služeb, které jsou zdarma alespoň po dobu nutnou vyzkoušení. Dále popis obecných vlastnosti cloudových služeb a seznámení se s nimi. Dalším bodem práce bude průzkum dvou dalších cloudových služeb, konkrétně Microsoft Azure a Google Cloud. Shrnu základní poznatky a možnosti těchto cloudových služeb. Návod bude určený žákům oboru informační technologie, ale i volně dostupný veřejnosti.

Předmětem popisu v návodu je vytvoření tří jednoduchých webových stránek a virtuálního stroje, které poté nasadím na vybranou cloudovou platformu. Prvním návodem bude vytvoření statického webu nasazeného na jedné ze služeb Amazon Web Services. Druhým následuje nasazení webové stránky postavené na frameworku CodeIgniter a třetím zprovoznění webu na systému pro správu obsahu Wordpress a jeho nasazení. Tím posledním bude zprovoznění virtuálního stroje založeném na linuxové distribuci Amazonu, dostupný vzdáleně po internetu pomocí protokolu SSH. V neposlední řadě je vytvoření plánu práce v aplikaci Asana na dobu alespoň čtyř vyučovacích hodin. Jako dodatek doporučím několik videí, které poslouží k samostudiu.

1 SEZNÁMENÍ S CLOUDEM

1.1 Definice a příklad využití

Na internetu je spousta definic vztahující se ke cloudovým službám, Ve zkrácené podobě znamená, že zprostředkovává a distribuuje výpočetní služby přes internet.

Jedním z příkladů aplikace na cloudové službě je provozovat aplikaci určenou ke komunikaci podobnou messengeru, kterou vlastní firma Meta. K tomu, abychom ji mohli provozovat na světové úrovni bychom potřebovali prostředky, které by nám to umožnili. Jedním z nich jsou cloudové služby, kde si můžeme alokovat výkon podle požadavků na aplikaci. Jedním z typických plusů cloudových služeb jsou náklady, agilita čili přizpůsobení se daným požadavkům aplikace a rychlé nasazení.

Cloud (Cloud computing) = v oblasti cloudových služeb se označují IT služby dostupné z internetu. Toto zahrnuje celosvětovou dostupnost prostředků hardwarových tak i softwarových.

1.2 Dělení cloudových služeb

1.2.1 Dělení podle cloudových řešení (Deployment Models)

Private (soukromý) cloud – Jde o cloudové řešení využívané a vlastněné pouze jedinou organizací zahrnující více spotřebitelů. Výpočetní infrastruktura je obvykle vlastněna a spravována soukromou organizací, která ho vlastní, uživateli třetí strany, anebo jejich kombinací. Jedná se o poměrně náročné řešení, jelikož si organizace musí spravovat celé řešení sama a jedná se o technologicky náročné řešení s velkými vstupními náklady, která jsou vhodné pro větší korporace.

Community (komunitní) cloud – Jde o cloudové řešení, které je zřízeno a poté sdíleno mezi několika subjekty, nebo několika spotřebiteli z IT organizací. Zařizuje se tehdy, kdy organizace mají společné požadavky (shody, bezpečnostní požadavky). Využívá ho například vláda USA.

Public (veřejný) cloud – Jedná se o cloudové řešení, které je dostupné pro širokou veřejnost. Vlastník nemusí mít fyzický server u sebe doma. V případě veřejného cloudu je v rukou poskytovatelů, kteří se o vše postarají. Je méně náročný na administraci. Je to jedno z řešení kdy poskytovatel musí vyhovět široké škále odběratelů. Patří sem řešení od Amazonu, Microsoftu a dalších firem.

Hybrid (hybridní) cloud – Tato infrastruktura je spojením dvou řešení, většinou na pomezí privátního a veřejného. Může jít i například o spojení soukromého i komunitního řešení. Tyto dvě infrastruktury fungují samostatně, ale jsou svázány standardizovanou technologií, která umožní přenositelnost dat. Příklad:

- 1. Vlastník má vybudované datové centrum, kde ukládá citlivá a důležitá data (privátní cloud), ale vše ostatní provozuje na veřejném cloudu.
- 2. Kombinace privátního a veřejného za pomocí tzv. cloud burstingu¹. Příklad: pokud privátní cloud dosáhne sto procentního využití kapacity svých prostředků, provoz se přesměruje do veřejného cloudu, tím nedochází k přerušení aplikace, popřípadě krátkému výpadku.

Multicloud – Multicloud je takový druh cloudového řešení, který využívá více cloudů (např. Microsoft Azure, Google Cloud Platform, AWS), čímž dosahuje většího zabezpečení dat. Umožňuje roprostřít zátěž, snížit latenci pro uživatele i díky síti datacenter cloudových služeb, kde každá platforma má centra v jiných oblastech a díky tomu se značně zvýší pokrytí.

Multicloud má i své nevýhody. Jednou z nich je například spravování více druhů prostředí, či složitější infrastrukturu, tuto problematiku lze řešit nástroji.

1.2.2 Dělení na základě modelů služeb (Service Models)

Software jako služba (SaaS) – Ve zkratce znamená pronájem softwaru. Využíváte službu cloudové aplikace, za kterou po určité době zaplatíte poplatek. Příkladem zde může být Microsoft Google Apps a Office 365, který na základě vaší online licence platíte a její obnova vyžaduje připojení k internetu.

Platforma jako služba (PaaS) – Tento model je využíván nejčastěji vývojáři. Podporuje vývoj webových aplikací. Vývoj, testování, nasazení, správu a aktualizace. Je to prostředí zprostředkovávající stanice, které poté využíváme. Rozdíl mezi IaaS a PaaS Jedna z nejznámějších platforem je Google App Engine, AWS Elastic Beanstalk, Windows Azure, Apache Strators Infrastruktura jako služba (IaaS) – Tento model poskytuje kompletní IT řešení firmám. Výpočetní technologie (cloud computing), úložiště, síťové a další prostředky, kde spotřebitel nasadí a zprovozní vlastní aplikaci. Příklady: Amazon EC2, Windows Azure, Google Compute Engine Funkce jako služba (FaaS) – FaaS se často pozná a spojuje se slovem "serverless," tedy bez serveru. To znamená, že ke spuštění služby nepotřebujeme server a běží nezávisle bez uživatelského prostředí. Umožňuje aplikace spouštět pomocí kontejnerů a vývojář se nemusí starat o další věci. Jedním z příkladů může být AWS Lambda, výpočetní služba bez serveru, která slouží

¹ Cloud bursting je konfigurace mezi privátním a veřejným cloudem, která zpracovává požadavky.

ke spouštění kódu dalších aplikací. Další výhody: Platíme jen za to, co využijeme, automatické škálování atd.

1.3 Výhody a nevýhody cloudových služeb

Mezi hlavní výhody patří škálovatelnost, díky které si můžeme navyšovat či snižovat kolik RAM, jaké CPU a další parametry bude náš stroj, na kterém aplikace poběží. Toto u serveru, který bychom vlastnili fyzicky není možné. Vše bychom museli zaplatit předem a brát v potaz další kapacitní maxima, kterých provoz dosáhne. Další výhodou je, rychlost spouštění služeb. K založení virtuálního stroje potřebujeme jen pár minut. Platíme jen za to, co využíváme, takže pokud vypneme server, neplatíme nic. K datům můžeme přistupovat z libovolného místa. Ušetříme i na zařízeních, které máme, jelikož pokud se nějaké pokazí, vyměníme za druhé a opět k němu můžeme přistoupit. Co se týče serverů, ty se dají naklonovat čímž zajistíme bez výpadkový provoz služby.

Cloud má ale i své nevýhody, a to, že nemáme přístup k fyzickému serveru a navíc nemůžeme vědět, kdo ho s námi sdílí a kde se přesně nachází. Navíc data nemáme pod kontrolou, pokud tedy nepracujeme s hybridním cloudem.

1.4 Modely placení

Amazon Web Services, Microsoft Azure a Google Cloud Platform využívají, stejně jako ostatní cloudy, pay-as-you-go model, známý také jako Pay Per Usage nebo Pay-As-You-Use. Tento model je založen na předplatném a spotřebě. Platí se za délku používání služby, zdrojů (HW – RAM, CPU, GPU atd.), množství uložených dat na disku, a odchozí přenos dat.

Hlavními rozdíly mezi těmito třemi poskytovateli jsou v modelech, které poskytují. Amazon Web Services využívá model hodinový, Microsoft Azure minutový a Google Cloud Platform sekundový.

Model určuje, zda platíme za používání hodinu, minutu či sekundu. Sekundový model je nejlepší z pohledu prostředků, které využíváme v danou dobu. Pokud chceme mít virtuální stroj pronajatý na 5 minut a nechceme zaplatit za celou hodinu, tak zaplatíme pouze za sekundy či minuty, což je výhodnější. K vyzkoušení služeb, které jsou využity v návodech se stejně neplatí, jelikož jsou všechny služby použité zdarma po dobu 12 měsíců, tedy alespoň po dobu nutnou k vyzkoušení.

1.5 Nejvýznamnější poskytovatelé cloudu

Mezi jedny z nejvýznamnějších poskytovatelů na trhu, které jsem si vybral jsou Amazon Web Services, Microsoft Azure a Google Cloud Platform. Jako jedni z mnoha nabízejí výběr služeb od nasazení virtuálních strojů, výpočetní operace až po umělou inteligenci.

1.5.1 Amazon Web Services

Amazon Web Services je podle definice Amazonu "bezpečná výpočetní platforma, která poskytuje výpočetní výkon, databáze, propojování mezi sítěmi, a disky pro uložení dat."

AWS je celosvětově využívaná veřejná cloudová služba nejen v zahraničí, ale i u nás, v České republice. Přední zákazníci u nás jsou například Innogy, social bakers, sli.do v zahraničí

AWS nabízí až 24 regionů, kdy každý region je nezávislý a je propojen vysokorychlostní optickými kabely. Nabízí více než 158 Edge locations², aby poskytly co nejnižší latenci, 77 Availability zones³ ve více než 250 zemích světa, kde v každé zóně má 2 a více datacenter. Je to taky cloud, kterým jsem se nejvíce zabýval.

1.5.2 Microsoft Azure

Microsoft Azure je cloudová platforma a umisťuje se na druhém místě na trhu. Stejně jako Amazon nabízí přes 200 služeb od nasazení virtuálních strojů až po umělou inteligenci. Tato platforma byla poprvé založena v roce 2010. Nabízí datacentra ve více než 42 zemích světa.

Rozdíl, jaký jsem již zmínil je model placení, který je minutový. Nabízí také různé úrovně zabezpečení virtuálních strojů. Stejně jako AWS, Azure též nabízí 12 měsíců zdarma na vybrané služby.

1.5.3 Google Cloud Platform

Google Cloud Platform, jako cloudová platforma začala o něco dřív, v roce 2008, avšak je stále poslední, mezi těmito dvěma soupeři. Své datacentra má ve 29 oblastech , 88 zón a ve více než 200 zemích.

² Datová centra, která jsou navržené pro minimální možnou latenci. Jsou umístěna blíže k uživateli v hlavních městech.

³ Místa, kde se nachází seskupení 2 a více datových center.

2 PRAKTICKÁ ČÁST

V této části se seznámíme s postupem mé maturitní práce i s úskalími, se kterými jsem se setkal. Dále se zde seznámíme s důvody alternativního řešení.

Zabývám se zde o cloudové služby, jako náhradu za klasické webové hostingy z pohledu nasazení statického a dynamického webu.

2.1 Tutoriál Nastavení Amazon Web Services

V tomto tutoriálu se čtenář dozví, jak si nastavit účet Amazon Web Services (AWS). Seznámí čtenáře se základními službami pro správu účtů, nastavení alarmu očekávaných plateb, pokud by chtěl uživatel vyzkoušet služby nad rámec návodu. Dále se seznámí se službami Identity and Access Management Service (IAM), pro správu účtů, nastavení oprávnění pro účet, vytvoření účtu pro běžné užívání, a nastavení další vrstvy zabezpečení Multi Factor Authentication (MFA).

Adresa tutoriálu: https://github.com/Vojtech550/maturita-cloud/blob/main/AWS nastaveni.md

Ukázky z tutoriálu:

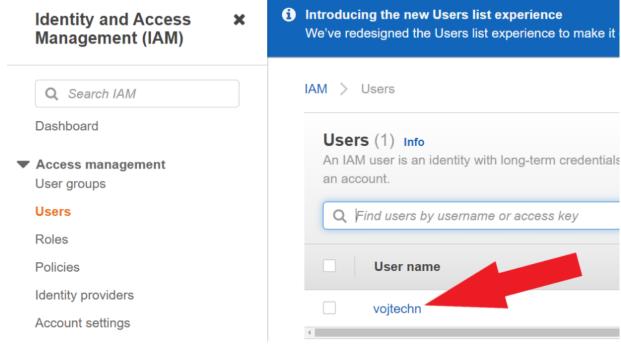
Obrázek 1 ukázka IAM | zdroj vlastní

Ověřovací metoda

Doplňkové zabezpečení MFA (Multi Factor Authentication)

Doplňkové zabezpečení MFA, neboli Multi Factor Authentication je další vrstvou zabezpečení účtu pro hackerům. Využívá mobilního telefonu s kódem, který se mění.

- 1. Přejdeme do služby IAM (Identity and Access Management).
- 2. Klikneme na v hlavním panelu na Add MFA Yourself nebo v Users klikneme na uživatele.

- 3. Přejdeme do skupiny Security Credentials -> Assigned MFA device klikneme na "Manage."
- 4. Vybereme metodu "Virtual MFA device" a dáme "Continue."
- 5. Nainstalujeme aplikaci GOogle Authenticator či jinou alternativu: https://play.google.com/store/apps/details? id=com.google.android.apps.authenticator2&hl=cs&gl=US

Obrázek 2 ukázka z IAM 2 | zdroj vlastní

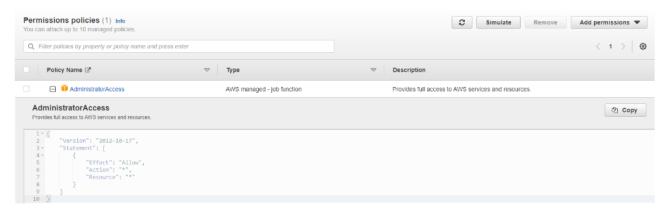
AWS Identity and Access Management Service (IAM)

Vytváření skupiny

Přihlásili jsme se pod root účtem, který má všechna práva k účtu. Kdyby se nám sem ale někdo cizí dostal, mohl by ukrást naše citlivé údaje. K tomu potřebujeme vytvořit uživatele, pod kterým se budeme přihlašovat a zároveň nebude mít přístup k citlivým údajům. A taky si zde usnadníme přihlašování.

Začneme vytvořením skupiny, které přiřadíme práva a následně uděláme uživatele využijeme IAM. Přejdeme d Services, poté Security, v kategorii "Identity & Compliance je služba "IAM".

Přejdeme do pravého panelu a v "User Groups" vytvoříme naši skupinu "Create Group". Pojmenujeme si ji například "Admins". Dole máme pravidla, tedy oprávnění pro skupiny (Permissions policies). Do vyhledávacího pole napíšeme "AdministratorAccess", které zaškrtneme. Všechna práva jsou psána v JSONu . V obrázku níže je vidět jednoduchý skript, ve kterém máme vše hlavní zpřístupněno.

2.2 Tutoriál "Virtuální stroj na AWS"

Uživatel se v tomto návodu seznámí se službou EC2, díky které si může vytvořit virtuální stroj, který poslouží jako server a v rámci základní úrovně bezplatný. Součástí je i návod na připojení k PuTTY přes protokol SSH. V návodu se uživatel o EC2 dozví jak stroj zprovoznit, nastavení bezpečnostních skupin a nastavení portů a fyzických parametrů virtuálního stroje. Tento tutoriál bude navazovat na ostatní návody, ve kterých využijeme virtuální stroj ke zprovoznění webu.

Tuto službu jsem vybral vzhledem k tomu, že patří k základům na AWS. Podobnou službou je Lightsail, který je též součástí návodů.

Adresa tutoriálu: https://github.com/Vojtech550/maturita-cloud/blob/main/AWS navod VM.md

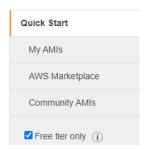
Ukázky z tutoriálu:

Obrázek 3 ukázka vytvoření VM | zdroj vlastní

Vytvoření virtuálního stroje

První co musíme udělat je na úvodní obrazovce přejít do "Services" déle "Compute" vybrat EC2, kliknout na "Instances" a "Launch instances".

Na obrazovce se nám ukáže spoustu distribucí Linuxu a verzí Windows. K tomu, abychom nezvolili nic placeného zaškrtneme "Free tier only".

Poté se zobrazí detaily konfigurace instance, vedle každého pole je kolečko s písmenem "i", kde je každé pole vysvětlené. Vše necháme tak jak je a klikneme na "Next". V nabídce s tagy (Add Tag) si lze označit náš virtuální stroj štítkem. Následuje Configure Security Group, kde nastavujeme port a další nastavení ohledně přístupu do Linuxu.

Type (typ portu SSH, TCP..), Protokol (TCP), Port Range (výchozí 22 pro připojení přes protokol SSH), source (definuje IP adresy, které se můžou připojit na danou instanci našeho virtuálního OS), Description (popis), and (Security Group name), nebo si ho přejmenujeme.

Klikneme na "Next" a AWS se nás zeptá na vytvoření párů klíčů privátního a veřejného, jelikož máme přístup zabezpečen protokolem SSH.

Obrázek 4 ukázka připojení přes PuTTY | zdroj vlastní

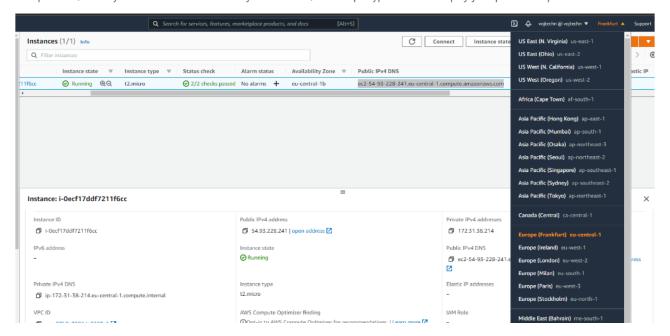
Připojení k instanci linuxu přes Putty

Odkaz ke stažení programu Putty: https://www.chiark.greenend.org.uk/~sgtatham/putty/latest.html

- 1. Po nainstalování spustíme program Puttygen, který nám konvertuje náš stáhnutý SSH klíč k instanci Linuxu. Převede ho z formátu ".pem" do ".ppk". Soubor s příponou ".pem" si otevřeme například v aplikaci Notepad ve Windowsu.
- 2. Zkopírujeme náš klíč do textového souboru a uložíme do formátu ".txt." P
- 3. Poté klikneme v Putty Key Generatoru na Load, kde klíč v ".txt" formátu najdeme a po kliknutí na "Save private key" a uložíme.
- 4. Následujícím krokem je program Putty. Do kolonky "Host Name (or IP address)" zadáme naši Host Name/IP adresu naší instance, ke které se chceme připojit. Přejdeme na do EC2 služby a klikneme na "Instances".

Pozor!!! Musíme se přepnout na region, ve kterém jsme si instanci vytvořili. Nejbližší datacentrum se nechází ve Frankfurtu v Německu, kde jsem si instanci Linuxu vytovřil. Poté nás zajímá **Public IPv4 DNS**. V kolonce v Putty musíme zadat ec2-@user, protože se napojujeme na instanci z uživatelského účtu.

Nezapomeňte, že ve výchozím nastavení máme veřejnou IP adresu, která se po vypnutí a smaže a po jejím opětovném spuštění se změní.

2.3 Tutoriál "Nahrání statického webu"

Zde se uživatel seznámí se službou Bucket S3, která slouží jako úložiště s krátkodobým přístupem, ale zároveň je jednoduchým řešením, jak provozovat statické stránky. Samozřejmě alternativ je několik, ale služby úložišť se rozdělují dle přístupu k datům, tato služba je nejideálnější.

Dozvíte se o službě Bucket S3 a jak jednoduše nahrávat svůj statický web či využívat jako úložiště. Seznámí vás s limitem této služby i cenou této služby. Vyznačuje se hlavně tím, že je levná. Dále jsem přidal návod s postupem na službě EC2.

Adresa webu:

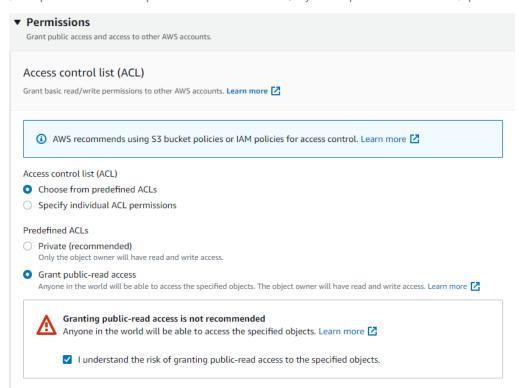
https://github.com/Vojtech550/maturitacloud/blob/main/AWS navod static website.md

Ukázky tutoriálu:

Obrázek 5 ukázka nastavení S3 Bucket | zdroj vlastní

Default encryption je k zašifrování souborů a Object lock přiřadí zámek k určitým souborům a nepůjdou smazat. Přeskočíme vše ostatní a dáme "Create bucket."

Rozklikneme si náš bucket a dáme upload. Nahrajeme všechny potřebné soubory pro náš web. V rozhraní máme "add folder" a "add files" zvlášť. Po nahrání souborů a složek sjedeme dolů klikneme na "Permission." Zde musí být vše veřejně dostupné, takže změníme možnost na "Grant public-read access." Properties necháme na standartním, abychom neplatili. Poté klikneme na "Upload."

Obrázek 6 ukázka nastavení portů EC2 instance | zdroj vlastní

Klikneme na "Next:Add Storage," kde si navolíme kapacitu disku. Klikneme na "Next" dvakrát a nakonfigurujeme "Configure Security Group." Zde klikneme na "Select an existing security group." Zvolíme si tu, co jsme poprvé zvolili. V mém případě se jmenuje "cloudnewbie." Přeskočíme "review details" a dáme launch. Zvolíme náš pár klíčů, který jsme si vytvořili u předchozí instance Linuxu a zafajfkujeme "I Aknowledge..." Dalším problémem bude to, že instanci budeme využívat jako hosting pro náš statický web. Budeme muset změnit Protokol na http.

Než se nám instance EC2 nastaví a spustí, přejdeme do EC2 služby v "Network & Security" máme "Security Groups." V tomto nastavení nastavíme protokol http (80), abychom mohli provozovat náš web.

Vybereme skupinu, kterou jsme si již dříve vytvořili. V "Inbound rules" máme po pravé straně "Edit inbound rules." Zde přidáme pravidlo (Add rule) a v prvním políčku napíšeme http a déle vybereme Anywhere-IPv4. Přidáme stejné pravidlo pro IPv6 pokud ji budeme používat, ale nemusíme.

Anywhere-I... ▼

2.4 Tutoriál "CMS Wordpress"

Tento návod seznámí uživatele se službou Lightsail, která se podobá službě EC2. Je to jednodušší varianta virtuálního stroje, na které lze jednoduše zprovoznit systém pro správu obsahu Wordpress. Uživatel se zde dozví, jak si založit web nad CMS⁴ Wordpress a jeho základní nastavení. Návod zahrnuje i zabezpečení a zajištění SSL certifikátu zdarma a DNS přes servery třetí strany na adrese https://www.freenom.com/en/index.html?lang=en.

Lightsail je odlehčená obdoba EC2 služby, která nenabízí škálování, jako u EC2, která se dá modifikovat. Navíc nefunguje na principu pay-as-you-go modelu. Služba je zdarma po dobu 3 měsíců (750 hodin na měsíc). Více o porovnání EC2 a Lightsail na adrese:

https://aws.amazon.com/premiumsupport/knowledge-center/lightsail-differences-from-ec2/

Adresa tutoriálu:

HTTP

https://github.com/Vojtech550/maturita-cloud/blob/main/AWS navod wordpress.md

⁴ Content Management Systém (Systém pro správu obsahu)

Ukázky z tutoriálu:

Obrázek 7 ukázka public DNS | zdroj vlastní

Doména webové stránky (přes DNS freenom.com) – tato část může být placená!

V první řadě chci upozornit, že tato část může být placená. V této části využijeme **public DNS třetí strany**, za kterou bychom za normálních okolností v Amazonu platily. Avšak Amazon si za routy a další účtuje taky. V tomto případě platí, že když smažeme routy do 12 hodin od vytvoření, nebude nás to stát vůbec nic. V opačném případě musíme platit, vyjde to v řádu pár korun.

Dalším krokem bude DNS server. Jelikož Amazon neposkytuje vlastní doménu zdarma, můžeme využít DNS servery zdarma. K tomu využijeme službu Route53 a web Freenom.

Freenom je web, který usnadňuje hledání pro alternativní DNS domény. Jedinou nevýhodou je, že budeme muset využít přípony jako .tk, .ml, .ga a další místo .cz, .com, .net.

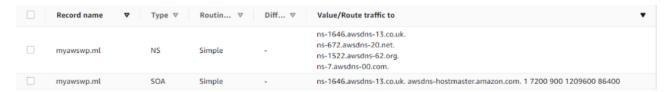
DNS je protokol, který překládá adresy z čísel na čtivé a lehce zapamatovatelné názvy. Například Freeweb.cz a další.

Přejdeme na stránku https://www.freenom.com/en/index.html?lang=en, kde v navigaci přejdeme do "Services" a "Register a New Domain." Zadáme doménu podle našeho výběru ve tvaru "nazev_webu.přípona" např.: "myawswp.ml." Lze si vybrat ze čtyř přípon: .tk, .ml, .ga, .gq. dostupnost domény a pokud je dostupná, pokračujeme na "Checkout."

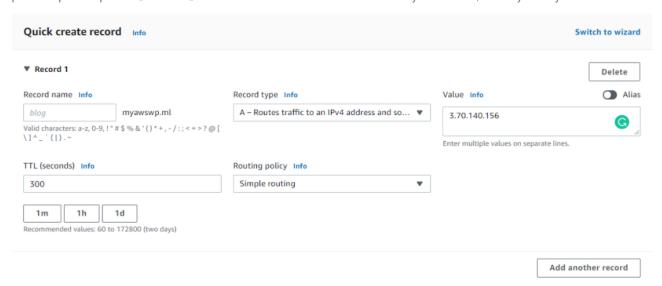
Obrázek 8 ukázka nastavení DNS | zdroj vlastní

Teď se podíváme do služby Route53 v konzoli. Na hlavní stránce služby klikneme na "Create hosted zone." V "Domain name" napíšeme adresu, kterou jsme si na freenom vytvořili př. "myawswp.ml." a vytvoříme.

Nejdůležitější ze všech částí bude "Value/Route traffic to." Označuje servery přes které bude putovat, aby se připojil k naší veřejné doméně. NS znamená Name Server. TTL je time to live, říká, jak dlouho bude DNS záznam uchován v cache lokálního DNS serveru, je nejlepší mít toto číslo co nejnižší, necháme na 300.

Klikneme na Create record -> simple routing. "Record name" necháme prázdné. Uděláme stejný krok, jen poprvé necháme Record name prázdné a podruhé přidáme "www." Do "Value" vložíme naši statickou IP adresu nebo veřejnou IP adresu, IP adresy oddělujeme klávesou enter.

2.5 Tutoriál "Nahrání dynamického webu a zabezpečení"

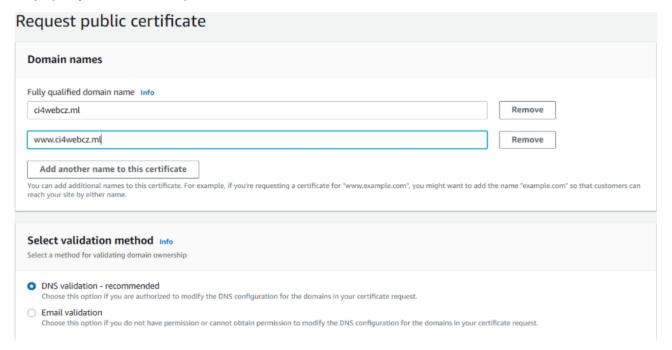
Uživatel se dozví jak nahrát vlastní web postavený nad frameworkem a zprovoznit ho na službě EC2. Zároveň je zde popsáno, jak přidat SSL certifikát pomocí Load balanceru a jeho správné nastavení. Load Balancer slouží k "balancování" dopravy v availability zónách a slouží také jako jedna z možností, jak jej přidělat k webu (možnosti ku příkladu Cloud Front jsou placené). Tutoriál také zahrnuje SSL certifikát a veřejné DNS třetí strany.

Adresa tutoriálu:

https://github.com/Vojtech550/maturita-cloud/blob/main/AWS_navod4_CI4_web.md Ukázky z tutoriálu:

Obrázek 9 ukázka vystavování certifikátu | zdroj vlastní

- 1. Najdeme si službu Certificate Manager.
- 2. Vybereme "Request a certificate" a zvolíme "Request a public certificate."
- 3. V "Domain names" napíšeme naši webovou stránku, pro mě již vytvořená "myawswp.ml" "www.myawswp.ml," jelikož pokud chceme udělat web přístupný pod kterýmkoliv formátem, který uživatel zadá, musíme přidat 2 adresy do certifikátu. V Lightsail toto vše bylo řešeno pouze pár příkazy, v EC2 máme nad tím plnou kontrolu.

Obrázek 10 ukázka nastavení Load Balanceru | zdroj vlastní

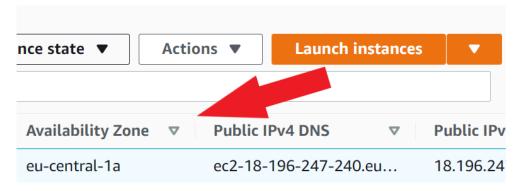
Load-Balancer – připojení certifikátu k instanci Linuxu V rámci služby EC2 je load balancer zdarma na který se musí vázat (nebo k jiné službě), ten potřebujeme k SSL certifikátu.

V konzoli napíšeme "Load Balancer" a dole v kategorii "Features" najdeme "Load Balancers" pro Lightsail. Klineme na "Create load balancer" a vybereme "Application load balancer." Load Balancer si můžeme libovolně pojmenovat.

Nastavení load balanceru

Název – zvolíme si libovolný název

Network mapping - zde musíme vybrat zóny, kde jsme si vytvořili náš web. Zjistíme v hlavním výběru instancí v EC2 službě v "availability Zone." Musíme zvolit minimálně 2 zóny.

Listeners and Routing – zde přidáme kromě protokolu "http" i "https."

 V "Listeners and Routing klikneme v "http" protokolu na "Create target group." Pokud budeme chtít pouze přesměrovávat na https, postačí nám vytvořit skupinu pro https s portem 443 místo portu 80.

2.6 Postup práce a alternativní řešení

Průběžný postup práce byl založen na sledování videí ze sociální sítě Youtube a získávání nových znalostí z oblasti cloudových služeb na které jsem se zaměřil. V této oblasti jsem využil základních znalostí o cloudu ze školy, zorientoval se v tématu a zjistil, co hledat. Ač se to zpočátku zdálo obtížné, v září a říjnu jsem začal s podklady z videí, které jsem si sepsal a poté zpracoval úvod ke cloudovým službám čili dělení a další základy, ve kterých by se měl člověk aspoň trochu orientovat.

Zároveň jsem v září dokončil svůj ukázkový web s názvem "Škola mapy," který byl pokusem na přechod z frameworku CodeIgniter verze 3 na verzi 4, který se ve spoustě věcí odlišuje. Web jsem vypracoval v rámci předmětu webové aplikace. Je dostupný na této webové adrese: https://github.com/Vojtech550/maturita-cloud/tree/main/skola-mapy

K sepsání všech čtyřech návodů jsem využil více videí vzhledem k tomu, že některé videa byly starší či byly jiné postupy než doposud. Též u informací ohledně placených služeb či doplňků služeb, které byly placené jsem čerpal z oficiálního webu Amazonu, ve které jsou uvedeny ceníky. Např. pro službu Route53, která je na krátkou dobu zdarma. Předem přichystaná videa, ze kterých jsem čerpal, jsem uvedl do zdrojů.

Při návodech, ale i se zkoušením jiných cloudových platforem jsem se setkal s problémy. K instalování Apache a MySQL databáze jsem musel přistoupit k nestandartnímu řešení, využil jsem balíček třetí strany, XAMPP. Ten zahrnuje interpret programovacího jazyku PHP, MySQL server a další. Při klasické instalaci Apache a MySQL, jako samostatných balíčků jsem se potkal s problémem v rámci přístupu Apache klienta serveru k webu a instalací repozitáře pro PHP 8.

Všechny návody jsem ze napsal do dokumentu a po přečtení a následně přepsal do značkovacího jazyka markdown pro nahrání na GitHub.

Následovalo vyzkoušení z pohledu scénářů nahrání zprovoznění virtuálního stroje, dynamického webu, statického a webu postaveném na systému pro správu obsahu Wordpress. Zde jsem porovnal cloudy z pohledu cenových modelů, terminologie služeb, která se dá dohledat na internetu, kde Google nabízí veřejný seznam. V tutoriálech AWS jsem služby EC2, Route53, Cloud Watch, S3 Bucket, Certificate Manager, Lightsail, IAM, nastavování účtů a další. (K vyzkoušení v Google Cloud Platform a Microsoft Azure jsem zpracoval menší návody, které mají jen malé odlišnosti od AWS, které jsou v mé práci uvedeny. V únoru a březnu jsem vypracoval dokumentaci a začal na opravě dokumentace a návodů.

Výsledkem práce jsou čtyři návody a porovnání služeb, které je zahrnuté v návodech psané v podobě pro GitHub v markdownu. Vše se dá ověřit přímo v práci pomocí sepsaných návodů, které

vás provedou od základního nastavení až po návody, jak si založit web nad CMS Wordpress, nahrání dynamického či statického webu. Všechny návody jsou k dostání na webové adrese: https://github.com/Vojtech550/maturita-cloud

2.7 Doporučená videa

Velice se mi při práci na návodech osvědčilo tohle video, kde jsou vysvětlené principy nejzákladnějších služeb a funkčnost navíc také tutoriál na EC2, který jsem napsal. https://www.youtube.com/watch?v=zlmrkM-IvtI.

Další video může být například toto, které je dost podobné se základy prvního videa. https://www.youtube.com/watch?v=Z3SYDTMP3ME.

Zde je obsaženo přehled základních služeb v 18 minutách, které obsahuje AWS: https://www.youtube.com/watch?v=B08iQQhXG1Y

Pokud se vyznáte v AWS, tak s Google Cloud Platform i Microsoft Azure nebudete mít žádný problém, jelikož služby jsou si dosti podobné, ale s rozdílnou terminologií. Určitě doporučuji videa z kanálu IBM technology, která jednoduše a pochopitelně vysvětlují princip deployment modelů a dalších základů. Např vysvětlení FaaS, PaaS atd.:

https://www.youtube.com/watch?v=EOIja7yFScs

Doporučuji videa z kanálu "Be a better dev," který má celou škálu videí s AWS a cloudy. Např statický web s Cloudfront (místo něho jsem využil Load Balancer se službou Certificate Manager): https://www.youtube.com/watch?v=mls8tiiI3uc

ZÁVĚR

Ve své práci jsem vypracoval návody na cloudovou službu Amazon Web Services. Službu jsem si vybral na základě návodů na internetu i kvůli tomu, že služby, se kterými jsem chtěl pracovat byly zdarma, tedy aspoň po dobu používání a vyzkoušení. Součástí jsou 4 návody na vybraného cloudového poskytovatele Amazon. Žáci si vyzkouší praktické návody, které můžou sloužit při výukách ve škole. Ať už je to vytvoření virtuálního stroje či přidání webové stránky na cloudovou službu se zabezpečením SSL/TLS, které je v dnešní době jedno z kritérií, jež rozhoduje o tom, zda se web umístí na první či poslední stránce ve výsledcích webového vyhledávače.

Omezení této práce spočívá pouze ve variaci návodů, které jsem uvedl. Jelikož cloudoví poskytovatelé nabízí až 200 služeb, tak jsem vybral nejčastější scénář, který využívají žáci při webových aplikacích, tedy web hosting čili něco, co může posloužit i jako substituce tak praktická dovednost.

Jelikož jsem chtěl zkusit něco nového a praktického, co by mi přineslo základy do budoucna, tak padla volba na toto téma a myslím si, že i když jsem nic podobného v minulosti nezkoušel, tak se až na nějaké problémy vše povedlo. V celku si myslím, že se mi práce podařila, tedy co se týče zpracování návodů, na kterém jsem si dal záležet. I když jsem v jistých případech musel postupovat nestandartně.

Při instalování PHP a Apache serveru jsem narazil na jisté problémy, které jsem musel i přes veškeré mé snahy vynahradit jiným řešením. K instalování jazyka PHP, Apache serveru i MySQL jsem využil balíček XAMPP.

Zdroje na internetu nebyly vždy aktuální, což vedlo k použití více zdrojů a zkombinovat návody dohromady s mým vlastním chápáním. Podle mého názoru je účel návodu, který jsem zpracoval, výstižný a měl by ho pochopit i člověk, který nikdy předtím nedělal s cloudem. Měl by ale znát alespoň základní terminologii v IT.

Zpracování této práce mě obohatilo o nové zkušenosti s cloudovými službami, a i o tom, že tohle je ve skutečnosti daleko obsáhlejší téma, než se probírá ve škole. Také jsem se naučil, že pracovat na jedné práci konstantně je docela obtížné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- (1) Algotech: Jak funguje cloud? [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.algotech.cz/novinky/2021-10-27-jak-funguje-cloud
- (2) Youtube: AWS Basics for Beginners Full Course [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=zlmrkM-IvtI
- (3) Linuxteaching: Co je Serverless? AWS Lambda a další FaaS [online]. [cit. 2022-03-20].
 Dostupné z: https://cs.linuxteaching.com/article/what is serverless aws lambda and other faas
- (4) Platforma informačních technologií: Ladislav Pešička Úvod do cloudů [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://pit-plzen.cz/wp-content/uploads/2015/11/CloudyPIT2015.pdf
- (5) National Institute of Standards and Technology: The NIST Definition of Cloud Computing [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-145.pdf
- (6) Nimbix: Pay As You Go [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.nimbix.net/glossary/pay-go
- (7) Youtube: AWS Quick Start Hosting a Static Website on AWS (Demo) [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=BpFKnPae1oY
- (8) Youtube: AWS S3 Tutorial for Beginners [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=L3dYocCSU-E
 Lightsail:
- (9) Youtube: Host a Wordpress Website on AWS using Amazon Lightsail (For Only \$3.50 a month!) [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=49aOUHkvlgg
- (10) Amazon Web Services: Amazon Lightsail or Amazon EC2 Compare Free Cloud Servers [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://aws.amazon.com/free/compute/lightsail-vs-ec2/
- (11) Amazon Web Services: Amazon Lightsail features [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://aws.amazon.com/lightsail/features/
- (12) Amazon Web Services: Amazon Lightsail FAQs [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://aws.amazon.com/lightsail/faq/
- (13) Youtube: AWS Certificate Manager | Get Free SSL Certificate [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=bWPTq8z1vFY

- (14) Amazon Web Services: Enabling HTTPS on your WordPress instance in Amazon Lightsail [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://lightsail.aws.amazon.com/ls/docs/en_us/articles/amazon-lightsail-enabling-https-on-wordpress
- (15) Youtube: Amazon EC2 Free Hosting Setup for PHP and MySQL [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=h04jIAIcBhg&t=178s&ab_channel=SrinivasTamada

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 ukázka IAM zdroj vlastní	14
Obrázek 2 ukázka z IAM 2 zdroj vlastní	15
Obrázek 3 ukázka vytvoření VM zdroj vlastní	16
Obrázek 4 ukázka připojení přes PuTTY zdroj vlastní	17
Obrázek 5 ukázka nastavení S3 Bucket zdroj vlastní	18
Obrázek 6 ukázka nastavení portů EC2 instance zdroj vlastní	19
Obrázek 7 ukázka public DNS zdroj vlastní	20
Obrázek 8 ukázka nastavení DNS zdroj vlastní	21
Obrázek 9 ukázka vystavování certifikátu zdroj vlastní	22
Obrázek 10 ukázka nastavení Load Balanceru zdroj vlastní	22
Obrázek 1 controller a konstruktor	33
Obrázek 2 funkce index	34
Obrázek 3 funkce create	34
Obrázek 4 vyskakovací okénko "Úspěšně přidáno"	35
Obrázek 5 funkce pocet_prijatych	36
Obrázek 6 funkce admitted_add	36
Obrázek 7 funkce map	37
Obrázek 8 funkce school_update	38
Obrázek 9 funkce delete	38
Obrázek 10 model Main_model	39
Obrázek 11 metoda select_menu modelu Obor	40
Obrázek 12 metody select_skola a select_obor	40
Obrázek 13 Ukázka v php	41
Obrázek 14 Routes	42
Obrázek 15 hlavní stránka	44
Obrázek 16 Přidání školy	44
Obrázek 17 Úspěšné přidání školy	45
Obrázek 18 počet přijatých na škole	45
Obrázek 19 editace školy	46

SEZNAM PŘÍLOH

2.8 Dokumentace k webu "Škola mapy"

OBSAH

Ú	VOD		31
1	TECHN	NICKÁ ČÁST	32
	1.1 Po	opis knihoven a frameworku	32
	1.1.1	Framework CodeIgniter	32
	1.1.2	Knihovna Bootstrap	32
	1.1.3	IonAuth	32
	1.1.4	DataTables	33
	1.2 Co	ontroller Pages	33
	1.2.1	Struktura modelu	33
	1.2.2	Funkce index	33
	1.2.3	Funkce create	34
	1.2.4	Funkce school_add	34
	1.2.5	Funkce pocet_prijatych	36
	1.2.6	Funkce admitted_add	36
	1.2.7	Funkce map	37
	1.2.8	Funkce school_edit	37
	1.2.9	Funkce school_update	38
	1.2.10	Funkce admitted_delete	38
	1.3 M	Iodely	39
	1.3.1	Model Main_model	39
	1.3.2	Model Obor	40
	1.3.3	Model Pocet_prijatych	40
	1.3.4	Model Skola	40
	1.4 Re	outes	41
2	U Ž IVA	TELSKÁ DOKUMENTACE	43
		stalace na lokální Apache serveru	
		opis webu	
	2.2.1	Přidávání škol	
		Stránka přijatí studenti	45

2.2.3	S Úprava a mazání údajů o přijatých žácích	45
ZÁVĚR		47
SEZNAM	I POUŽITÝCH ZDROJŮ	48
SEZNAM	I OBRÁZKŮ	49

ÚVOD

Cílem bylo vytvořit webovou stránku do předmětu webové aplikace. Stránka bude zobrazovat tabulku se seznamem škol, kdo a kdy byl přijatý. Navíc půjde každá škola zvlášť editovat implementované select menu poslouží pro pohodlný výběr měst a škol. Nebude chybět ani tlačítko pro smazání jednotlivých škol.

Celá stránka je dělaná ve frameworku CodeIgniter 4. Na rozdíl od CodeIgniteru 3 se liší strukturou a jinými metodami. Nová verze má v podstatě podobnou strukturu jako CodeIgniter 3. Problém ovšem nastal u serveru Apache, jelikož jsem musel změnit adresy u linků, nastavit přesměrování na složku public a upravit soubor .htaccess tak, aby vše proběhlo v pořádku a webová stránka se načetla.

3 TECHNICKÁ ČÁST

3.1 Popis knihoven a frameworku, databáze

3.1.1 Databáze mapy

Autorem této databáze je Michal Slovák.

3.1.2 Framework CodeIgniter

Název: CodeIgniter (verze 4)

Autor: EllisLab Verze: v4.1.5 Licence: MIT

Odkaz: https://codeigniter.com/download

3.1.3 Knihovna Bootstrap

Název: Boostrap

Autor: Bootstrap team (https://getbootstrap.com/docs/5.1/about/team/)

Verze: v4.0.0 Licence: MIT

Odkaz: https://getbootstrap.com/docs/4.0/getting-started/introduction/

3.1.4 IonAuth

Název: IonAuth (přihlašovací systém)

Autor: Bened Edmunds Verze: Pro verzi CI4

Licence: MIT

Odkaz: https://github.com/benedmunds/CodeIgniter-Ion-Auth

Port z CodeIgniteru 3.

3.1.5 DataTables

Název: DataTables

Autor: SpryMedia Ltd.

Licence: MIT

Odkaz: https://datatables.net/

3.2 Controller Pages

3.2.1 Struktura modelu

Struktura modelu je poměrně jednoduchá, jen od CI3 se liší tím, že každý model, který budeme chtít použít musíme napsat ve stylu use App\Models\NázevModelu. Mám jich zde 5: Main_Model, Obor, Pocet_prijatych, Škola. V konstruktoru načítám externě přihlašovací systém IonAuth.

Obrázek 11 controller a konstruktor

```
k?php

namespace App\Controllers;

use CodeIgniter\Controller;
use App\Models\Main_Model;
use App\Models\Obor;
use App\Models\Pocet_prijatych;
use App\Models\Skola;

class Pages extends BaseController
{
    public function __construct(){
        $this->ionAuth = new \IonAuth\Libraries\IonAuth();
    }
}
```

3.2.2 Funkce index

Ve funkci index se načítají data a připravují k načtení stránky, konkrétně funkce, která půjde linkovat na hlavní stránku a načte z databáze přes dotaz data z modelu "Main_Model." Samozřejmě i titulní stránka a další informace se načítají, zkontroluje také, jestli stránka vůbec existuje, i když toho jsem využíval v prvních fázích vývoje. Jako parametr je proměnná page s názvem index.

Obrázek 12 funkce index

```
public function index($page = 'index')
{
    $model = new Main_Model();
    $data['get_data'] = $model->load_data();
    $data['title'] = 'Databáze škol';
    if ( ! is_file(APPPATH.'/Views/pages/'.$page.'.php')) {
        throw new \CodeIgniter\Exceptions\PageNotFoundException($page);
}
    echo view('templates/header', $data);
    echo view('pages/'.$page, $data);
    echo view('templates/footer', $data);
}
```

3.2.3 Funkce create

Funkce create slouží jako view pro stránku, kde se přidávají školy. Načítá view stránky a také select menu pro města, kterou bere z modelu Škola.

Obrázek 13 funkce create

```
public function create($page = 'school_add')
{
    $data['title'] = 'Přidej školu';
    $skola = new Skola();
    $data['select_mesto'] = $skola->select_mesto();
    echo view('templates/header', $data);
    echo view('pages/'.$page, $data);
    echo view('templates/footer', $data);
}
```

3.2.4 Funkce school add

Tato funkce se provádí pouze pokud se pokusíme odeslat formulář čili pošle data do databáze, samozřejmě nesmíme zapomenout na vytvoření instance třídy modelu. Na začátku se dotáže, zda jsme přihlášení, za pomocí IonAuth systému. Popřípadě vyhodí chybu, že musíme být administrátorem. Pokud vše proběhne tak jak má, přesměruje nás na index stránku, která se nachází ve složce pages se stránkou: Úspěšně přidáno".

```
public function school_add()
     if (! $this->ionAuth->loggedIn())
         return redirect()->to('/auth/login');
     else if (! $this->ionAuth->isAdmin())
         throw new \Exception('You must be an administrator to view this page.');
     $skola = new Skola();
     $data = [
          'nazev' => $this->request->getPost('nazev'),
         'mesto' => $this->request->getPost('mesto'),
          'geo lat' => $this->request->getPost('geo lat'),
          'geo_long' => $this->request->getPost('geo_long'),
     ];
     $skola->save($data);
     return redirect()->to(base_url('pages'))->with('status','Úspěšně přidáno');
                      Obrázek 14 vyskakovací okénko "Úspěšně přidáno"
<?php
if (session()->getFlashdata('status'))
<; }
   <div class="alert alert-warning alert-dismissible fade show" role="alert">
       <?= session()->getFlashdata('status'); ?>
       <button type="button" class="close" data-bs-dismiss="alert" aria-label="close">
           <span aria-hidden="true">&times;</span>
       </button>
   </div>
<?php
```

3.2.5 Funkce pocet prijatych

Funkce, která opět zobrazuje a spojuje části navigaci, stránku a patičku stránky. Její součástí je i následné načtení dvou select menu pro výběr školy a oborů.

Obrázek 15 funkce pocet_prijatych

```
public function pocet_prijatych($page = 'admitted_add')
{
    $data['title'] = 'Přijatí studenti';
    $pocet_prijatych = new pocet_prijatych();
    $data['select_skola'] = $pocet_prijatych->select_skola();
    $data['select_obor'] = $pocet_prijatych->select_obor();
    echo view('templates/header', $data);
    echo view('pages/'.$page, $data);
    echo view('templates/footer', $data);
}
```

3.2.6 Funkce admitted add

Další POST metoda, kde se na začátku kontroluje, zda je uživatel přihlášený, pokud ano, tak ještě zkontroluje, zda je administrátorem, pokud by chtěl poslat něco do formuláře. Opět posílá správu Úspěšně přidáno, pokud se povedlo do databáze přidat informace o přijatých studentech na školu v daném roce.

Obrázek 16 funkce admitted add

3.2.7 Funkce map

Funkce načte model Main_Model a od něj pak požádá o data, které potřebuje k zobrazení bodů na mapě a jejich informací ve vyskakovacím okénku. Jako každá funkce, která slouží jen pro načtení frontendu a částečný backend, tak spojuje všechny 3 části webu dohromady (navigaci, samotnou stránku a patičku webové stránky.)

Obrázek 17 funkce map

```
public function map($page = 'maps')
{
    $model = new Main_Model();
    $data['get_data'] = $model->load_data();
    //$data['title'] = ucfirst($page);
    $data['title'] = 'Mapy';
    if ( ! is_file(APPPATH.'/Views/pages/'.$page.'.php')) {
        // Whoops, we don't have a page for that!
        throw new \CodeIgniter\Exceptions\PageNotFoundException($page);
}
    echo view('templates/header', $data);
    echo view('pages/'.$page, $data);
    echo view('templates/footer', $data);
}
```

3.2.8 Funkce school edit

Funkce, která slouží pro editování dané školy na hlavní stránce v tabulce. Po kliknutí na tlačítko edit si funkce najde primární klíč (id) školy 5. řádek v kódu, jelikož se upravuje celá tabulka "škola." Načítá také view stránky.

```
public function school_edit($id){
    $skola = new Skola();
    $data['title'] = 'Upravit školu';
    $data['select_mesto'] = $skola->select_mesto();
    $data['row'] = $skola->find($id);
    echo view('templates/header', $data);
    echo view('pages/school_edit', $data);
    echo view('templates/footer', $data);
}
```

3.2.9 Funkce school update

POST funkce, která slouží k aktualizování (ke změně) informací při kliknutí na tlačítko uložit. Využívám místo funkce "save," funkci "update," vestavenou ve frameworku CodeIgniteru4. Funkce také nejprve musí udělat instanci třídy "Skola". Pokud ovšem uživatel není přihlášen, nic neudělá.

Obrázek 18 funkce school update

```
public function school_update($id){
    if (! $this->ionAuth->loggedIn())
{
        return redirect()->to('/auth/login');
}
else if (! $this->ionAuth->isAdmin())
{
        throw new \Exception('You must be an administrator to view this page.');
}
    $skola = new Skola();
    $data = [
        'nazev' => $this->request->getPost('nazev'),
        'mesto' => $this->request->getPost('mesto'),
        'geo_lat' => $this->request->getPost('geo_lat'),
        'geo_long' => $this->request->getPost('geo_long'),
];
$skola->update($id, $data);
return redirect()->to(base_url('pages'))->with('status', 'Úspěšně upraveno');
}
```

3.2.10 Funkce admitted delete

Funkce podle "id" smaže záznam přijatých žáků škol za školní rok pokud je uživatel přihlášen a je administrátorem. Načte si nejprve třídu "Skola."

Obrázek 19 funkce delete

```
public function admitted_delete($id){
    if (! $this->ionAuth->loggedIn())
{
        return redirect()->to('/auth/login');
}
else if (! $this->ionAuth->isAdmin())
{
        throw new \Exception('You must be an administrator to view this page.');
}

$prijatych = new Pocet_prijatych();
$prijatych->delete($id);
return redirect()->to(base_url('pages'))->with('status','Úspěšně smazáno');
}
```

Modely

3.2.11 Model Main_model

V codeIgniteru jsem zvolil cestu modelů, jelikož v CodeIgniteru 4 nefunguje jako CodeIgniter 3. V proměnné protected table napíšeme název tabulky, poté zvolíme přimární klíč, podle kterého se má řídit, tedy mazat, upravovat a další. returnType, ve výchozím nastavení vrací array. Snad vůbec nejdůležitější je proměnná allowedFields, kde se nacházejí názvy sloupců, se kterými budeme pracovat; používat a načítat je z modelu.

Prázdné proměnné jsem nepotřeboval, ale chtěl jsem vědět, zda je budu vůbec potebovat, ukázalo se, že ne. Důležitá je proměnná "useAutoIncrement." I kdybychom měli autoincrement v databázi nastavený, tak musí být i v modelu.

Proměnná softDeletes je nastavená na false, jelikož se vztahuje k codeIgniterské funkci, kterou jsem nevyužil. Místo toho, aby se smazala hodnota ji nastaví na to, co je v proměnné "delete at."

Na tabulku jsem použil druhý způsob, načítání pomocí query dotazu, kde jsem spojil všechny tabulky (obor, město, pocet prijatych, škola) a poté vypsal všechny hodnoty.

Obrázek 20 model Main_model

```
namespace App\Models;
use CodeIgniter\Model;
class Main Model extends Model
    protected $table
    protected $primaryKey = 'id';
    protected $useAutoIncrement = true:
    protected $returnType
    protected $useSoftDeletes = false;
    protected $allowedFields = ['nazev'];
    protected $useTimestamps = false;
    protected $dateFormat = 'datetime'; //not needed
protected $createdField = 'created_at';
protected $updatedField = 'updated_at';
    protected $deletedField = 'deleted at';
    protected $validationRules = [];
    protected $validationMessages = [];
protected $skipValidation = false;
    protected $cleanValidationRules = true:
    protected $allowCallbacks = true;
    protected $beforeInsert = [];
    protected $afterInsert = [];
    protected $beforeUpdate = [];
    protected $afterUpdate = [];
    protected $beforeFind = [];
    protected $afterFind = [];
    protected $beforeDelete = [];
    protected $afterDelete = [];
    public function load_data()
        $result = $this->db->query('
        SELECT pocet_prijatych.id AS admitted_id, skola.id AS skola_id, mesto.nazev AS nazev_mesto, obor.nazev AS nazev_obor, pocet_prijatych.pocet AS prijatych,
        pocet_prijatych.rok AS rok_prijeti, skola.nazev AS nazev_skola, skola.geo_lat AS geo_lattitude, skola.geo_long AS geo_longtitude
        INNER JOIN skola ON mesto.id=skola.mesto INNER JOIN pocet_prijatych ON skola.id=pocet_prijatych.skola
        INNER JOIN obor ON pocet prijatych.obor=obor.id');
        return $result->getResult();
```

3.2.12 Model Obor

V tomto modelu je všechno stejné až na metodu, kterou využívám k načtení select menu pro výběr oborů pro přidávání přijatých studentů.

Obrázek 21 metoda select menu modelu Obor

3.2.13 Model Pocet_prijatych

V tomto modelu mám dvě metody. Obě dvě slouží pro dotazování se z databáze na data pro id školy a název školy. U metody "select_obor" je to stejné. Vše se vrátí metodou getResult().

Obrázek 22 metody select_skola a select_obor

```
public function select_skola(){
    $select = $this->db->query('SELECT skola.id, skola.nazev FROM skola ORDER BY `nazev` ASC;');
    return $select->getResult();
}
public function select_obor(){
    $select = $this->db->query('SELECT DISTINCT pocet_prijatych.obor, obor.nazev FROM pocet_prijatych
    INNER JOIN obor ON pocet_prijatych.obor=obor.id
    ORDER BY obor.nazev ASC;');
    return $select->getResult();
}
```

3.2.14 Model Skola

V modelu škola jsem vypsal jen město a jeho název. Jelikož si člověk chce vybírat podle názvu města a ne si pamatovat číslo, tak jsem spojil dvě tabulky a přidal k dotazu DISTINCT, aby se nezobrazovaly žádné výsledky dvakrát.

```
public function select_mesto(){
    // $db = db_connect();
    // $builder = $this->do->table('skola');
    // $query = $this->builder()->distinct()->select('skola.mesto, mesto.nazev')->join('mesto', 'skola.mesto=mesto.id')->orderBy('mesto.nazev','ASC');
    $select = $this->do->query('SELECT DISTINCT skola.mesto, mesto.nazev FROM skola INNER JOIN mesto ON skola.mesto=mesto.id ORDER BY mesto.nazev ASC;');
    return $select->getResult();
    //return $query->get()->getResult();
}
```

Obrázek 23 Ukázka v php

3.3 Routes

Routes slouží k rychlejšímu načítání stránky, jelikož server potom nemusí skenovat další stránky, ale taky je to pracnější. Zde můžeme vidět metody ve formátu "\$routes->použitá metoda('stránka', ,'JménoControlleru::funkce');".

Používám metodu GET, POST, nebo metodu podobnou POST s názvem PUT, která je speciální pro codeIgniter. V routes jsou i tzv groups (skupiny). Zde jsem linkoval všechny metody pro přihalšování, odhlašování a další pro IonAuth, jelikož na internetu není žádný podrobný návod, jak implementovat IonAuth systém. IonAuth jsem připojil externě, takže je umístěn jako složka v kořenové složce webu. Všimněte si, že je IonAuth je zařazen v tzv. skupině (group).

Obrázek 24 Routes

```
$routes->get('/', 'Pages::index');
$routes->get('school_add', 'Pages::create');
$routes->post('school_add', 'Pages::school_add');
$routes->get('admitted_add', 'Pages::pocet_prijatych');
$routes->post('admitted_add', 'Pages::admitted_add');
$routes->get('maps', 'Pages::map');
$routes->get('school_edit/(:num)', 'Pages::school_edit/$1');
$routes->put('school_edit/(:num)', 'Pages::school_update/$1');
$routes->get('admitted_delete/(:num)', 'Pages::admitted_delete/$1');
$routes->group('auth', ['namespace' => 'IonAuth\Controllers'], function ($routes) {
$routes->get('/', 'Auth::index');
$routes->add('login', 'Auth::login');
$routes->get('logout', 'Auth::logout');
$routes->get('forgot_password', 'Auth::forgot_password');
$routes->get('create group', 'Auth::create group');
$routes->post('create_group', 'Auth::create_group');
$routes->get('create_user', 'Auth::create_user');
$routes->post('create_user', 'Auth::create_user');
$routes->get('edit_user/(:num)', 'Auth::edit_user/$1');
$routes->post('edit_user/(:num)', 'Auth::edit_user/$1');
$routes->get('edit_group/(:num)', 'Auth::edit_group/$1');
$routes->post('edit_group/(:num)', 'Auth::edit_group/$1');
$routes->get('activate/(:num)', 'Auth::activate/$1');
$routes->post('activate/(:num)', 'Auth::activate/$1');
$routes->get('deactivate/(:num)', 'Auth::deactivate/$1');
$routes->post('deactivate/(:num)', 'Auth::deactivate/$1');
});
IonAuth, jelikož se načítá externě z kořenové složky, musíme ho zapsat do "Autoload.php"
souboru. První je jméno čili "IonAuth" poté následuje jméno složky "ion-auth"
public $psr4 = [
          APP NAMESPACE => APPPATH, // For custom app namespace
                          => APPPATH . 'Config',
          'Config'
          'IonAuth' => ROOTPATH . 'ion-auth',
     ];
```

4 UŽIVATELSKÁ DOKUMENTACE

4.1 Instalace na lokální Apache serveru

Web lze jednoduše rozjet na vlastním serveru za pomocí programu XAMPP. Ke stažení zde: https://www.apachefriends.org/download.html.

První ale musíme stáhnout celou složku z githubu a extrahovat ji do složky htdocs programu XAMPP. Poté v phpmyadminovi (ve výchozím nastavení localhost/phpamyadmin) vytvořit novou databázi s kódování "utf8_general_ci" a poté vložit jako databázový dotaz celý soubor "mapy.sql" ve složce "škola-mapy/database." Posledním krokem je si stáhnout composer odkaz na stažení: https://getcomposer.org/download/. Otevřít složku a v průzkumníkovi v horním políčku, kde je cesta k souboru napsat "cmd.exe." Napsat composer update a chvíli počkat, až se dostahování balíčků dokončí. Poté stačí složku pojmenovat "skola-mapy" a je hotovo. Už jen spustit přes XAMPP (MysQl a Apache server).

4.2 Popis webu

Na hlavní stránce se nachází tabulka a tlačítka pro editování škol a jejich informací, Delete čímž tlačítko smažeme a vyhledávací pole "search. Ve vyhledávacím poli se dají hledat jednotlivé údaje, v tabulka dokáže filtrovat podle jednoho kritéria, které si vyberete, stačí kliknout.

Na hlavní stránce se zobrazí školy jen pokud byly přidány dodatečné údaje o přijatých žácích, takže školy se můžou zdát duplikátní, ale ve skutečnosti zobrazuje školy, jejich obory a přijaté žáky.

Pro přidávání informací se musíme přihlásit. Kliknutím na tlačítko Login. Základní údaje pro přihlášení jako administrátor (pod kterým musíte být přihlášení, jinak byste nemohli nic přidávat) jsou: email: "admin@admin.com" a heslo je: "password" (vše bez uvozovek). Pokud se uživatel chce odhlásit, klikne na tlačítko logout.

Škola mapy Databáze škol mapy Přijatí studenti Login Logout Přidej školu Show 5 v entries Search: ID Škola ZŠ Na Výsluní 49.032687 17.643536 Uherský Brod 2019 Uherský Brod 17.649707 OA Uherský Brod Katolická základní 2019 49.022996 škola Uherský Uherský Brod ZŠ Mariánské 2019 49.026235 17.645464 náměstí Uherský Brod Uherský Brod ZŠ Mariánské 49.026235 17.645464 náměstí Uherský Brod ZŠ Pod Vinohrady Uherský Brod Uherský Brod Showing 1 to 5 of 58 entries 1 2

Obrázek 25 hlavní stránka

4.2.1 Přidávání škol

Zde můžete napsat název školy, vybrat město ze seznamu dostupných měst. A informace o šířce a délce s desetinnou tečkou např "49.2342." Poté stačí kliknout na tlačítko "Uložit."

Přidej školu

Název školy

Vyberte obec:

Zadejte název školy

Babice

Geo_lattitude

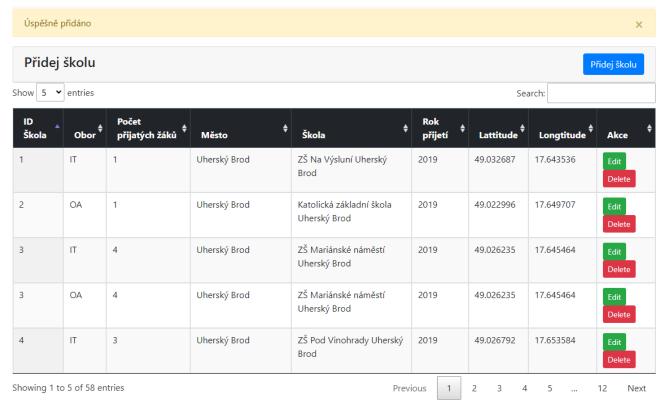
Geo_longtitude

Zadejte zeměpisnou šířku

Uložit

Obrázek 26 Přidání školy

45

Obrázek 27 Úspěšné přidání školy

4.2.2 Stránka přijatí studenti

K tomu, aby se zobrazila škola na hlavní stránce potřebujeme určit počet přijatých za školní rok. Zde vyplňujeme počet přijatých, školní rok a vybereme ze seznamu školu a obor.

Počet přijatých na škole

Vyberte školu:

Academic School Uherské Hradiště

Počet přijatých:

Zadejte ročník

Zadejte zeměpisnou šířku

Uložit

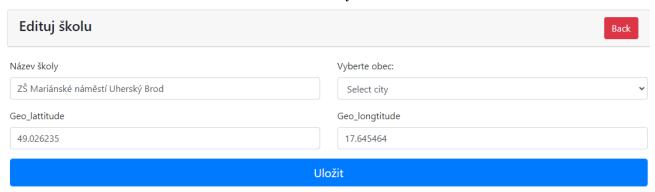
Obrázek 28 počet přijatých na škole

4.2.3 Úprava a mazání údajů o přijatých žácích

Mazání a úprava probíhá na hlavní stránce v tabulce, kde je zelené tlačítko "Edit" pro úpravu dat a "Delete" pro smazání dat přijatých žáků na školách, školy nemaže.

V editaci můžeme změnit název školy, souřadnice (Geo_lattitude, Geo_longtitude), obec. Pokud necháme obec prázdnou, nastaví se taková hodnota, jaká je tam nastavená.

Obrázek 29 editace školy

ZÁVĚR

Web zpracovaný v rámci předmětu webové aplikace. Využitý bude k maturitním projektu, jako ukázka nahrání dynamického webu.

Bohužel už se mi nepovedla spravit responzivita na první stránce, kdy navigace ustupuje směrem doleva.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- 1. Youtube: #08 Removing public and index.php from URL | CodeIgniter 4 Tutorials [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Daw_bkWyP8o
- 2. Youtube: How To Edit / Update Data in Database Using Codeigniter [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Daw_bkWyP8o
- 3. Youtube: Part 10: Add and Edit User | CodeIgniter 3 and Bootstrap 3 [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=_VlVtoHp9uk
- 4. Youtube: How to Edit Data in Database using Codeigniter 4 tutorial in Hindi [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=wVNyDLY6N3A&t
- Youtube: CodeIgniter4 Part-7: How to Edit & Update data by id using PUT method in codeigniter 4 [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=59O3ZqqGwxA&t
- 6. CodeIgniter Forum: [split] Ion-Auth with CI4 [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://forum.codeigniter.com/thread-74712-post-369353.html#pid369353
- 7. GetBootstrap: Introduction [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://getbootstrap.com/docs/4.0/getting-started/introduction/
- 8. GitHub: IonAuth v4 [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://github.com/benedmunds/CodeIgniter-Ion-Auth
- 9. Leaflet: Download Leaflet [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://leafletjs.com/download.html
- 10. CodeIgniter: CodeIgniter 4.1.5 docs [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://codeigniter4.github.io/userguide/index.html
- 11. DataTables: DataTables download [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z: https://datatables.net/download/

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 controller a konstruktor	33
Obrázek 2 funkce index	34
Obrázek 3 funkce create	34
Obrázek 4 vyskakovací okénko "Úspěšně přidáno"	35
Obrázek 5 funkce pocet_prijatych	36
Obrázek 6 funkce admitted_add	36
Obrázek 7 funkce map	37
Obrázek 8 funkce school_update	38
Obrázek 9 funkce delete	38
Obrázek 10 model Main_model	39
Obrázek 11 metoda select_menu modelu Obor	40
Obrázek 12 metody select_skola a select_obor	40
Obrázek 13 Ukázka v php	41
Obrázek 14 Routes	42
Obrázek 15 hlavní stránka	44
Obrázek 16 Přidání školy	44
Obrázek 17 Úspěšné přidání školy	45